

Förskrivning av kompressionsstrumpa i primärvården

Gäller för: Region Kronoberg

Faktaägare: Maria Boström resursperson sår och sårbehandling, AMK

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
2	Utredning	2
2.1	Diagnostik	2
3	Behandling	2
3.1	Icke farmakologisk	2
3.2	Farmakologisk	3
3.3	Rehabilitering	3
3.4	Komplikation	3
4	Uppföljning	3
5	Remiss	3
6	Patientinformation	3
7	Relaterade dokument	3
7.1	Interna länkar	3
7.2	Externa länkar	3

1 Inledning

Denna riktlinje är ett komplement till kirurgklinikens riktlinje (se interna länkar) som avser patienter vars utprovning av kompressionsstrumpa sker på vårdcentral samt ett lokalt komplement till venös insufficiens och varicer, nationellt kliniskt kunskapsstöd: [Venös insufficiens och varicer \(nationelltklinisktkunskapsstod.se\)](https://www.nationelltklinisktkunskapsstod.se).

I den nationella riktlinjen finns att läsa om epidemiologi, definition, riskfaktorer, etiologi, naturalförlopp och symtom.

2 Utredning

2.1 Diagnostik

Den etiologiska orsaken till bensvullnaden bör utredas. Om defekt i det djupa och ytliga vensystemet saknas, definieras orsaken till bensvullnaden som: bakom-liggande sjukdom (hjärtsvikt), övervikt eller läkemedel.

3 Behandling

3.1 Icke farmakologisk

Bensvullnad behandlas med kompressionsbehandling. Den preventiva behandlingen eller efter ett läkt sår består av en individuellt utprovad kompressionsstrumpa alternativt justerbar kompression.

Patientgrupp som innefattas av en subventionerad kompressionsstrumpa på vårdcentralsnivå är patienter med bensvullnad och samtidig övervikt, samt patienter med hjärtsvikt med bensvullnad. Samtliga patienter ska vara utredda med venös duplex för att utesluta defekt på det ytliga eller djupa vensystemet. I dessa fall ska kärlsektionen på Centrallasarettet prova ut strumpa.

Utprovning sker på vårdcentral av distriktssköterska/sjuksköterska av de strumpor/justerbar kompression som finns på avtal. Graden av kompression bestäms tillsammans med läkare.

Riktvärde vid ankelindex:

0.8–1.3	Klass 2, kompressionsstrumpa vid djup insufficiens (klass 3 om klass 2 ej är tillräckligt) Klass 2, kompressionsstrumpa vid ytlig venös insufficiens och efter DVT
0.6–0.79	Klass 1, kompressionsstrumpa

Rundstickad strumpa

För patienter med normalt till lågt BMI, mindre vadamfång, behov av kompression vid rörelse, normalformad vad (vidare vad än knäveck). *Denna strumpa finns i olika material samt öppen eller sluten tå.*

Flatstickad strumpa

För patienter med högt BMI, stort vadmått, besvär med att strumpan skär in vid ankel eller knä, onormalt formad vad med exempelvis hudveck eller ”champagneben”, behov av kompression vid vila (stående arbete, rullstolsbunden). *Denna strumpa finns i olika material samt öppen eller sluten tå.*

Tänk på att optimera kompressionsbehandlingen före utprovning av strumpa med benlindning under ca. 2 veckor för att få bort så mycket av bensvullnaden som möjligt, risk finns annars att kompressionsstrumpan blir för stor.

3.2 Farmakologisk

När bensvullnad börjar behandlas kan detta vara smärtsamt för patienten och patienten kan till en början behöva smärtlindring.

Vid bensvullnad som orsakas av hjärtsvikt kan grundbehandlingen behöva optimeras.

3.3 Rehabilitering

Fysisk aktivitet.

3.4 Komplikation

Obehandlad bensvullnad kan leda till erysipelas infektioner, svåråtkta sår eller sårrecidiv.

4 Uppföljning

Kompressionsstrumpor har en livslängd på 6 månader och bör bytas ut 2 gånger/år. Uppföljning av användande av kompressionsstrumpor efter utprovning kan öka patientens compliance.

5 Remiss

Till kärlsektionen för utredning med venös duplex. Remiss till kirurgmottagning i de fall kompressionsstrumpor ska förskrivas från kärlsektionen.

6 Patientinformation

Information om bensvullnad finns på 1177.se

7 Relaterade dokument

7.1 Interna länkar

[Vårdgivarwebben - Hjärta och kärl \(regionkronoberg.se\)](http://vardgivarwebben-hjarta-och-karll-regionkronoberg.se)

7.2 Externa länkar

[Venös insufficiens och varicer \(nationelltklinisktkunskapsstod.se\)](http://venos-insufficiens-och-varicer-nationelltklinisktkunskapsstod.se)

Vid upptäckt av felaktig information eller länk, vänligen meddela faktaägare